

**OTOCZENIE
RYNKOWE
PRZEDSIĘBIORSTWA**

Każde przedsiębiorstwo musi przeanalizować swoje otoczenie i określić zajmowaną w nim pozycję.

W ten sposób **ustalone zostaną szanse, które przedsiębiorstwo powinno spróbować wykorzystać w jak najlepszy sposób, oraz **zagrożenia**, które należy umiejętnie omijać lub w miarę możliwości przewycięzać.**

Ważne jest także ciągle monitorowanie zmian zachodzących zarówno w bliższym, jak i dalszym otoczeniu i dostosowywanie się do nich.

Otoczenie przedsiębiorstwa jest sumą czynników i procesów, które funkcjonują w środowisku firmy.

Otoczenie przedsiębiorstwa możemy podzielić na dwie części:

- **otoczenie bliższe** (mikrootoczenie - konkurencyjne, branżowe, sektorowe),
- **otoczenie dalsze** (makrootoczenie).

Otoczenie bliższe

Otoczenie bliższe nie jest jednakowe dla wszystkich firm.

Jest to ta część czynników, które w sposób bezpośredni oddziałują na przedsiębiorstwo. Może ono też mieć na te czynniki wpływ, w zależności od posiadanej siły związanej z osiągniętą pozycją konkurencyjną. Im lepsza pozycja firmy, tym większy możliwy wpływ.

Elementy **mikrootoczenia** to różnego rodzaju podmioty gospodarcze i grupy wpływu. Najważniejsze z nich to:

- dostawcy surowców, materiałów i innych niezbędnych dla funkcjonowania danego przedsiębiorstwa składników
- pośrednicy, czyli podmioty, które pośredniczą w przepływie towarów między różnymi podmiotami, np. firmy transportowe, hurtownicy
- konkurenci, a więc inne firmy należące do danego sektora, danej branży
- klienci korzystający z usług lub zakupujący produkty przedsiębiorstwa
- lokalne samorządy i lokalni mieszkańcy, którzy mogą mieć bezpośredni wpływ na działalność przedsiębiorstwa (dotyczy przede wszystkim przedsiębiorstw wywierających wpływ na lokalne otoczenie - np. poprzez wpływ na środowisko)

Otoczenie dalsze

Otoczenie dalsze to czynniki o szerszym zasięgu, które w podobny sposób wpływają na działania wszystkich podmiotów gospodarczych obecnych na danym rynku.

Są z reguły niezależne od przedsiębiorstwa i dlatego musi się ono do tych czynników dostosować.

Elementy **makrootoczenia** można posegregować w kilka podstawowych grup:

- **czynniki demograficzne** - wielkość i struktura wg płci czy wieku danego kraju, tempo przyrostu naturalnego, gęstość zaludnienia czy struktura gospodarstw domowych;
- **czynniki ekonomiczne** - tempo przyrostu dochodu narodowego oraz jego podział, poziom rozwoju gospodarczego, polityka gospodarcza realizowana w danym kraju, rozkład dochodów ludności, stopień oszczędności i zadłużenia społeczeństwa oraz dostępność kredytów zarówno dla przedsiębiorstw, jak i dla gospodarstw domowych;

- **czynniki polityczno - prawne** - stałość przepisów prawnych oraz obszar i jednoznaczność obowiązujących uregulowań, a także stopień ingerencji władzy w gospodarkę lub pełen liberalizm w tym zakresie;
- **czynniki społeczno-kulturowe** - poziom wykształcenia społeczeństwa, tradycje danego kraju, różnicowanie kulturowe na obszarze państwa oraz przestrzegane przez ludność normy etyczne i moralne;

- **czynniki techniczne** - nowe technologie, tempo zmian zachodzących w technice i technologii przemysłu, częstość pojawiania się nowych produktów, stosunek do wprowadzanych innowacji, czyli przede wszystkim łatwość ich wprowadzenia do użytkowania.
- **czynniki przyrodnicze** - panujące w danym kraju warunki ekologiczne, dostępne na jego obszarze surowce naturalne, koszty pozyskania energii oraz tempo ich wzrostu, wymagania środowiska naturalnego i jego ochrona, a także czynniki klimatyczne.

Jak analizować otoczenie rynkowe?

- 1. Znajdź grupę przyszłych odbiorców i określ ich oczekiwania**
- 2. Dopasuj do niej produkt lub usługę**
- 3. Sprawdź fora**
- 4. Porozmawiaj na czatach, portalach społecznościowych**
- 5. Przeprowadź badania innych firm oferujących usługi w tym samym zakresie**
- 6. Przeanalizuj strony internetowe konkurencji**
- 7. Rozwijaj, wzbogacaj swoją ofertę**
- 8. Działaj w określonym obszarze**

Przykładowe usługi z zakresu bhp:

- szkolenia wstępne i okresowe z zakresu BHP dla pracowników i kadry zarządzającej,
- opracowywanie oceny ryzyka zawodowego,
- pomoc w realizowaniu nakazów Inspekcji Pracy oraz decyzji Inspekcji Sanitarnej,
- wykonywanie instrukcji bhp,
- ustalanie okoliczności wypadków przy pracy, w drodze do pracy i z pracy,
- sporządzanie pełnej dokumentacji powypadkowej (przesłuchania poszkodowanego, przesłuchania świadków, dokumentacja lekarska, karta statystyczna wypadku),
- doradztwo w zakresie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- szybkie usługi na zasadzie pogotowia BHP,
- prowadzenie szkoleń pierwszej pomocy przedmedycznej,